

Сологуб Л.О.,

здобувачка вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Мікуляк К. А.,**

асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

СТРАХУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ВІД ВОЄННИХ РИЗИКІВ

Україна була однією з країн, яка могла сильно зацікавити іноземних інвесторів: значні запаси сировини, вигідне кліматичне розташування, якість землі, інтелектуальний потенціал. Проте є причини, які затримують процес надходження інвестицій, у тому числі військові дії на території України. Починаючи з 2014 року підприємства України потребували страхування інвестицій від воєнних ризиків, проте з ряду деяких причин дана система не встановлювалася. З 2022 року через активні військові дії Україна знаходиться в скрутному соціально-економічному становищі. Фінансові ризики українців та іноземних інвесторів стрімко зросли. Ситуація в Україні ускладнює можливість отримання приватного страхування інвестицій. Високий рівень воєнних загроз створює значні ризики для приватних страховиків, що призводить до підвищення вартості їхніх продуктів для інвесторів. Отже, держава змушена брати на себе відповідальність за забезпечення страхового покриття для інвестицій, а питання страхування інвестицій від воєнних ризиків потребує вивчення та наукових досліджень.

У Законі України «Про страхування» подано списки ризиків, від яких фізична або юридична особа може бути застрахована. За цим законом «страховий ризик – повна подія, на випадок якої проводиться страхування і яка має ознаки ймовірності та випадковості настання» [1]. У пункті 17 статті 6 зазначено, що страхування інвестицій належить до добровільного страхування. У цьому законі не зазначено про випадки страхування інвестицій саме від воєнних ризиків. Проте, Кабінет Міністрів України затвердив такий перелік воєнних ризиків:

- 1) воєнний конфлікт, включаючи війну або збройний конфлікт, збройна агресія, бойові дії, масові заворушення;
- 2) насильницька зміна чи повалення конституційного ладу або захоплення державної влади;
- 3) терористичні акти та/або диверсії, в тому числі спричинені подіями, передбаченими у підпунктах 1 або 2;
- 4) окупація, анексія [2].

Страхування інвестицій від воєнних ризиків є новим досвідом для України, проте є держави, в яких це успішно практикується, наприклад в Ізраїлі. Країна продовжує розвиватися і дає можливість реалізовувати капітал інвесторам попри військову небезпеку.

Наразі створюються умови для того, щоб як іноземці, так і українці могли застрахувати свої інвестиції. Це буде можливо за допомогою Експортно-кредитного агентства (ЕКА). ЕКА, яке є уповноваженим Кабінетом Міністрів України агентством, включає страхування та перестраховування від воєнних ризиків кредитів українських суб'єктів господарювання, пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів, робіт або послуг українського походження; страхування та перестраховування: факторингу, зовнішньоекономічних договорів, акредитивів, прямих інвестицій з України [3; 4].

Окрім ЕКА, Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій Групи Світового банку (MIGA) також почало надавати гарантії на страхування від воєнних ризиків із Трастового фонду підтримки реконструкції та економіки України (SURE). MIGA збільшило гарантії до 40,85 млн євро. Держава отримає підтримку малого та середнього бізнесу, аграрного сектору, що дозволить продовжувати експорт зерна за кордон. Підприємства зможуть продовжувати отримувати необхідні банківські послуги та отримують доступ до нових позик. За останніми даними, дана програма діятиме до кінця 2025 року [5].

Отже, страхування інвестицій від воєнних ризиків в Україні є досить актуальним питанням. Військові дії, на жаль, можуть продовжуватися ще не один рік, але країна повинна не тільки боротися за незалежність, а й розвиватися. Залучення іноземних та вітчизняних інвестицій допоможуть зберегти економіку на певному рівні. Це дає більшу ймовірність, що українці будуть зацікавлені в тому, щоб залишатися у своїй державі та відбудовувати її.

Список використаних джерел:

1. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР; станом на 19.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#Text>.
2. Про затвердження переліку воєнних та політичних ризиків та Умов і порядку страхування (перестраховування) воєнних та політичних ризиків під час здійснення видів діяльності Експортно-кредитного агентства: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 квітня 2024р. №388; станом на 09.04.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/388-2024-%D0%BF#Text>.
3. Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності: Закон України від 20.12.2016 № 1792-VIII; станом на 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19#Text>.
4. Експортно-кредитне агентство. URL: <https://www.eca.gov.ua/pro-eka/>
5. MIGA почала надавати гарантії для страхування воєнних ризиків із трастового фонду підтримки реконструкції та економіки України. *Міністерство економіки України*. 2023. URL:

<https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=538e0c4a-8c1a-4be9-97e6-ed4c0efb13d0&title=MigaPochalaNadavati>.

6. Сіренко Н. М., Мікуляк К. А. Страховий захист суб'єктів аграрного сектору в умовах ринкового середовища. Фінанси, банківська система та страхування: стан, проблеми та перспективи розвитку в кризовій економіці України: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (02-03 березня 2020 р.). ДДАЕУ. Дніпро, 2020. С. 90-92.